

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingsbepalingen

Art. 2. In artikel 3 van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen wordt voor punt 1, dat punt 1°/1 wordt, een nieuw punt 1° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“1° bevoegde financiële ambtenaar: financieel beheerder in geval van provinciebelastingen of financieel directeur in geval van gemeentebelastingen;”.

Art. 3. In artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 mei 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord “contant” vervangen door de woorden “zonder uitstel”;

2° aan paragraaf 1 wordt de volgende zin toegevoegd:

“Als de contante inning niet uitgevoerd kan worden, wordt de contantbelasting ingekohierd en volgt ze de regels voor een kohierbelasting.”;

3° in paragraaf 2 wordt voor het eerste lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

"De bevoegde overheid stelt de kohieren vast en verklaart ze uitvoerbaar uiterlijk op 30 juni van het jaar dat volgt op het aanslagjaar. Bij het besluit tot uitvoerbaarverklaring wordt als bijlage een opsomming gevoegd van de betreffende kohiernummers.";

4° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

"§3. De bevoegde financiële ambtenaar zorgt onverwijld voor de verzending van de aanslagbiljetten, zonder kosten voor de belastingplichtige.

De eerste aanmaning tot betaling wordt verzonden met een gewone zending en is kosteloos voor de belastingplichtige. Het bestuur kan de verzendingskosten voor de aanmaningen tot betaling die volgen op de eerste aanmaning, ten laste leggen van de belastingplichtige.

Als het lokaal of provinciaal bestuur aanslagbiljetten aanbiedt via een elektronische weg, gelden al de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2 en §3, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De instemming van een belastingplichtige met de verzending van het aanslagbiljet via elektronische weg, heeft tot gevolg dat fiscale berichten in de toekomst exclusief via die elektronische weg uitgewisseld kunnen worden.

Het aanslagbiljet bevat naast de gegevens, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, ook de volgende gegevens:

- 1° de verzendingsdatum van het aanslagbiljet;
- 2° de uiterste betalingsdatum;
- 3° de volgende informatie over een bezwaar als vermeld in artikel 9:
 - a) de termijn waarin een bezwaarschrift kan worden ingediend;
 - b) in voorkomend geval de mogelijkheid om het bezwaar op elektronische wijze in te dienen;
 - c) de benaming, het adres en de contactgegevens van de instantie die bevoegd is om het bezwaarschrift te ontvangen;
 - d) de vermelding dat de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger die gehoord wil worden, dat uitdrukkelijk moet vragen in het bezwaarschrift;
- 4° de vindplaats van het belastingreglement.";

4° in paragraaf 4 wordt het woord "belastingverordening" vervangen door het woord "belastingreglement";

5° paragraaf 7 wordt opgeheven.

Art. 4. In artikel 5 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden "de belastingverordening" vervangen door de woorden "het belastingreglement";

2° in het tweede lid wordt tussen de woorden "tot het personeel van de gemeente" en de woorden "De door hen opgestelde processen-verbaal" de zinsnede "of het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat met

toepassing van artikel 196, §2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur prestaties verricht voor de gemeente" ingevoegd;

3° in het derde lid worden de woorden "financieel beheerder" vervangen door de woorden "bevoegde financiële ambtenaar".

Art. 5. In artikel 6, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden "de belastingverordening" vervangen door de woorden "het belastingreglement".

Art. 6. Artikel 7 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 mei 2010 en van 17 februari 2012, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 7. §1. Het belastingreglement kan aan de belastingplichtige opleggen om aangifte te doen van gegevens op basis waarvan de belasting vastgesteld wordt.

Het belastingreglement vermeldt de uiterste aangifte datum.

Als het lokaal of provinciaal bestuur de mogelijkheid aanbiedt om belastingaangiften via elektronische weg in te dienen, gelden al de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2 en §3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

§2. De bevoegde overheid kan een voorstel van aangifte voorleggen aan de belastingplichtige, op basis van de gegevens uit eerdere aangiften. Als de belastingplichtige geen opmerkingen bij het voorstel formuleert voor de aangifte datum, vermeld in paragraaf 1, tweede lid is verstreken, geldt het voorstel als een regelmatige aangifte.

§3. Als geen juiste of volledige aangifte is gedaan voor de aangifte datum vermeld in paragraaf 1, tweede lid, kan de bevoegde overheid de belasting ambtshalve vestigen, op basis van de gegevens waarover ze beschikt.

Voordat de belasting conform het eerste lid ambtshalve wordt gevestigd, brengt de bevoegde overheid of het personeelslid dat daarvoor is aangesteld conform artikel 5, de belastingplichtige aangetekend op de hoogte van:

- 1° de redenen waarom ze die procedure toepast;
- 2° de elementen waarop de belasting is gebaseerd en de wijze van bepaling van die elementen;
- 3° het bedrag van de belasting.

Als de belastingplichtige ingestemd heeft met de elektronische uitwisseling van fiscale berichten, met toepassing van paragraaf 1, derde lid of artikel 4, §3, derde lid, is aan het vereiste van het aangetekend schrijven, vermeld in het tweede lid, voldaan als bewijs geleverd kan worden van het tijdstip van de elektronische verzending.

De belastingplichtige beschikt over een termijn van dertig kalenderdagen vanaf de derde werkdag die volgt op de verzending van de kennisgeving, vermeld in het tweede en derde lid, om zijn opmerkingen schriftelijk voor te dragen. De belasting mag niet worden gevestigd voor de voormelde termijn verstreken is, behalve als de rechten van de provinciale of gemeentelijke thesaurie in gevaar verkeren door een

andere oorzaak dan het verstrijken van de aanslagtermijnen. De belastingplichtige levert het bewijs van de correctheid van de elementen die hij inroept.

In afwijking van de aanslagtermijn, vermeld in artikel 4, §2, kunnen ambtshalve gevestigde belastingen geldig worden ingekohierd binnen drie jaar vanaf 1 januari van het aanslagjaar. De voormelde termijn van drie jaar wordt met twee jaar verlengd bij overtreding van het belastingreglement met het oogmerk te bedriegen of met de bedoeling schade te berokkenen.

§4. Het belastingreglement kan bepalen dat de ambtshalve gevestigde belastingen worden verhoogd met een bedrag dat vastgelegd wordt of berekend wordt op de wijze, vermeld in het belastingreglement. Het bedrag van de voormelde belastingverhoging wordt gelijktijdig en samen met de ambtshalve gevestigde belasting ingekohierd en ingevorderd en bedraagt maximaal het dubbele van de ambtshalve gevestigde belasting.

De bevoegde overheid of het personeelslid dat daarvoor is aangesteld conform artikel 5, deelt de belastingverhoging, vermeld in het eerste lid, mee in het bericht, vermeld in paragraaf 3, tweede lid. Het voormelde bericht vermeldt ook de volgende elementen:

- 1° de toepasselijke bepalingen in het belastingreglement;
- 2° de manier waarop de belastingplichtige de aangifteplicht heeft geschonden;
- 3° de manier waarop de verhoging door de bevoegde overheid is aangerekend of berekend.

Het Organiek Regentsbesluit van 18 maart 1831 van het bestuur van 's lands middelen is van overeenkomstige toepassing op belastingverhogingen die volgens de bepalingen in het belastingreglement opgelegd zijn, met dien verstande dat de bevoegde overheid beslist over verzoeken tot vermindering of kwijtschelding.”.

Art. 7. Artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 mei 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 8. Het belastingreglement kan bepalen dat voor een overtreding van de bepalingen van dit decreet of de bepalingen van het belastingreglement een administratieve geldboete aan de belastingplichtige wordt opgelegd van maximaal 500 euro.

Het bedrag van de maximale administratieve geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt elk jaar op 1 januari automatisch aangepast op basis van de evolutie van de consumptieprijsindex van de maand november van het voorgaande jaar.

Als voor een overtreding een belastingverhoging kan worden opgelegd, kan voor diezelfde overtreding geen administratieve geldboete worden opgelegd.

Het bedrag van de administratieve geldboete wordt gelijktijdig en samen met de belasting ingekohierd en ingevorderd.

De bevoegde overheid of het personeelslid dat daarvoor is aangesteld conform artikel 5, deelt aan de belastingplichtige mee dat een administratieve geldboete opgelegd wordt en vermeldt daarbij de volgende elementen:

- 1° de feiten die de overtreding opleveren;
- 2° de verwijzing naar de toegepaste bepalingen in het decreet of het belastingreglement;
- 3° de argumenten die gediend hebben om het bedrag van de boete vast te stellen.

Het Organiek Regentsbesluit van 18 maart 1831 van het bestuur van 's lands middelen is van overeenkomstige toepassing op de administratieve geldboetes die volgens de bepalingen in het belastingreglement opgelegd zijn, met dien verstande dat de bevoegde overheid beslist over verzoeken tot vermindering of kwijtschelding.”.

Art. 8. In artikel 9 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 mei 2010 en 17 februari 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden het tweede en derde lid vervangen door wat volgt :

“Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° het wordt schriftelijk ingediend;
- 2° het wordt ondertekend;
- 3° het wordt gemotiveerd.

Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, wordt op straffe van verval ingediend binnen drie maanden vanaf de datum waarop de belastingplichtige het aanslagbiljet of het verzoek tot contante betaling heeft ontvangen. Het aanslagbiljet wordt geacht ontvangen te zijn op de derde werkdag die volgt op de datum van de verzending van het aanslagbiljet of op het ogenblik van de kennisgeving van het aanslagbiljet. Als het bestuur en de belastingplichtige hetzelfde informatiesysteem gebruiken om berichten elektronisch uit te wisselen, wordt het aanslagbiljet geacht ontvangen te zijn op het tijdstip waarop het aanslagbiljet toegankelijk wordt voor de belastingplichtige.”;

2° aan paragraaf 1 worden een vierde en vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Als het lokaal of provinciaal bestuur de mogelijkheid aanbiedt om bezwaarschriften via elektronische weg in te dienen, gelden al de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2 en §3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De indiening van het bezwaarschrift via elektronische weg geldt als *uitdrukkelijke instemming* van de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger om berichten binnen de bezwaarprocedure via die elektronische weg uit te wisselen.

Als het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, verzonden wordt met de post, geldt de datum van de poststempel als datum van indiening van het bezwaar. Als het bezwaarschrift verzonden wordt via elektronische weg, geldt de datum van de elektronische verzending als datum van indiening van het bezwaar.”;

3° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “financieel beheerder” vervangen door de woorden “bevoegde financiële ambtenaar”;

4° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de zin “De ontvangstmelding kan via een duurzame drager worden gestuurd.” opgeheven;

5° in paragraaf 2, tweede lid worden de woorden "het personeel van de gemeente" vervangen door de zinsnede "het personeel van de gemeente of het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat met toepassing van artikel 196, §2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur prestaties verricht voor de gemeente" en worden de woorden "De financieel beheerder" vervangen door de woorden "De bevoegde financiële ambtenaar";

6° in paragraaf 4, tweede lid, worden de woorden "of via duurzame drager" opgeheven;

7° in paragraaf 5 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

"De beslissing van de bevoegde overheid wordt met een aangetekende brief betekend aan de belastingschuldige en, in voorkomend geval, zijn vertegenwoordiger. De bevoegde financiële ambtenaar wordt op de hoogte gebracht van de voormelde beslissing. De voormelde aangetekende brief vermeldt de instantie waarbij beroep kan worden ingesteld, en de ter zake geldende termijnen en vormen. Als de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger ingestemd heeft met de elektronische uitwisseling van fiscale berichten, met toepassing van paragraaf 1, vierde lid, is aan het voormelde vereiste van het aangetekend schrijven voldaan als bewijs geleverd kan worden van het tijdstip van de elektronische verzending.";

8° paragraaf 6 wordt opgeheven.

Art. 9. In artikel 11 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 december 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan de eerste zin worden de woorden "voor zover deze niet specifiek de belastingen op de inkomsten betreffen" toegevoegd;

2° in punt 1° worden de woorden ", voor zover deze niet specifiek de belastingen op de inkomsten betreffen" opgeheven;

3° aan punt 2° wordt de volgende zin toegevoegd:

"Met behoud van de toepassing van artikel 35, §1, eerste lid, 2°, van het voormelde wetboek, geeft de notaris die een akte opmaakt over de vervreemding of de hypothecaire aanwending van een onroerend goed, daarvan ook bericht aan de bevoegde financiële ambtenaar van het ambtsgebied waarin het goed ligt.".

Art. 10. Aan hetzelfde decreet wordt een artikel 11/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 11/1. § 1. In dit artikel wordt verstaan onder de algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG.

§ 2. De persoonsgegevens die verzameld worden in het kader van dit decreet, worden verwerkt conform de regelgeving over de bescherming van de verwerking van persoonsgegevens. De verwerking van persoonsgegevens is gebaseerd op

artikel 6, eerste lid, 1), c) en e) van de algemene verordening gegevensbescherming.

§ 3. Conform de bepalingen van dit decreet verwerken de volgende instanties op een gestructureerde en systematische wijze persoonsgegevens als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming:

- 1° de Vlaamse gemeenten;
- 2° de Vlaamse provincies.

§ 4. De instanties, vermeld in paragraaf 3, kunnen conform de bepalingen van dit decreet persoonsgegevens verwerken van:

- 1° belastingplichtigen;
- 2° belastingschuldigen en hun vertegenwoordigers.

§ 5. De verwerking van de persoonsgegevens heeft als doel:

- 1° de vestiging en invordering van belastingen van de belastingplichtigen, zoals vermeld in artikel 4, §2, tweede lid, 2°;
- 2° de behandeling van administratieve bezwaren tegen een aanslag, belastingverhoging of een administratieve geldboete, zoals vermeld in artikel 9.

§ 6. De instanties, vermeld in paragraaf 3, verwerken in het bijzonder de volgende categorieën van persoonsgegevens:

1° Wat betreft de personen, vermeld in paragraaf 4, 1°:

- a. de persoonsgegevens in het belastingkohier, zoals vermeld in artikel 4, §2, tweede lid, 2°;
- b. het elektronisch adres bedoeld om elektronische berichten te ontvangen, overeenkomstig artikel 4, §3, derde lid en artikel 7, §1, derde lid;
- c. gegevens over de belastingschuld, met name het belastbaar feit en het belastingbedrag dat daaruit voortvloeit.

2° Wat betreft de personen vermeld in paragraaf 4, 2°:

- a. naam, voornaam en adres van de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger;
- b. het elektronisch adres bedoeld om elektronische berichten te ontvangen, overeenkomstig artikel 9, §1, vierde lid;
- c. gegevens over de belastingschuld, met name het belastbaar feit en het belastingbedrag dat daaruit voortvloeit;
- d. relatie tot de belastingplichtige.

Indien, conform de bepalingen van dit decreet, de instanties, vermeld in paragraaf 3, het rijksregisternummer verwerken, gebeurt de verwerking met het doel om op een unieke wijze natuurlijke personen te identificeren.

§ 7. Derden die daartoe behoorlijk gemachtigd zijn, hebben slechts toegang tot persoonsgegevens voor zover die toegang toereikend, ter zake dienend en niet overmatig is voor het uitvoeren van de taken die hun zijn toegewezen in het kader van de opdracht, vermeld in paragraaf 5, 1°.

§ 8. De gegevens, vermeld in paragraaf 6, worden bewaard overeenkomstig de regeling die geldt met toepassing van artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018,

§ 9. De Vlaamse Regering kan aan de verwerkingsverantwoordelijken, vermeld in paragraaf 3, en de derden, vermeld in paragraaf 7, minimumnormen opleggen om de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 6, transparant en veilig te laten verlopen.”.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 11. Artikel 11, 2°, van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, zoals van kracht vanaf de datum van inwerkingtreding van dit decreet, is voor het eerst van toepassing op de akten die vanaf [overgangstermijn van 2 maanden] worden verleden.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of a large loop on the left and a series of smaller loops and strokes on the right.

Gwendolyn RUTTEN

**ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 30 MEI 2008
BETREFFENDE DE VESTIGING, DE INVORDERING EN DE
GESCHILLENPROCEDURE VAN PROVINCIE- EN GEMEENTEBELASTINGEN**

Samenvatting

Afgezien van een wijziging in 2019, naar aanleiding van ingrijpende veranderingen aan het Wetboek van de Inkomstenbelastingen van 10 april 1992, onderging het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen (hierna het decreet van 30 mei 2008 genoemd) in het laatste decennium geen aanpassingen. Het decreet van 30 mei 2008 vormt de verderzetting van de wet van 23 december 1986 betreffende de invordering en de geschillen ter zake van provinciale en plaatselijke heffingen en is ondertussen een gevestigde waarde. Interpretatieproblemen doen zich in de praktijk zelden voor, maar desalniettemin is het decreet van 30 mei 2008 toe aan een actualisatie.

De wijzigingen bestaan grotendeels uit terminologische aanpassingen, aansluiting bij of vertaling van moderne regelgeving en rechtspraak en aanpassingen op vraag van stakeholders.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Afgezien van een wijziging in 2019, naar aanleiding van ingrijpende veranderingen aan het Wetboek van de Inkomstenbelastingen van 10 april 1992, onderging het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen (hierna het decreet van 30 mei 2008 genoemd) in het laatste decennium geen aanpassingen. Het decreet van 30 mei 2008 vormt de verderzetting van de wet van 23 december 1986 betreffende de invordering en de geschillen ter zake van provinciale en plaatselijke heffingen en is ondertussen een gevestigde waarde. Interpretatieproblemen doen zich in de praktijk zelden voor, maar desalniettemin is het decreet van 30 mei 2008 toe aan een actualisatie.

B. Inhoud

Voor een deel betreffen de wijzigingen terminologische aanpassingen:

- In het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur wordt niet langer gesproken over een 'financieel beheerder', maar wel over een 'financieel directeur'. In de provincies blijft de term 'financieel beheerder' uit het Provinciedecreet van 9 december 2005 overeind. Voor beide wordt in het decreet van 30 mei 2008 een overkoepelende benaming ingevoerd, analoog aan de politiek bevoegde organen in de provincie en de gemeente (nieuw artikel 3, 1°).
- De termen 'belastingreglement' en 'belastingverordening' worden in de oude versie van het decreet van 30 mei 2008 door elkaar gebruikt. In principe dekken ze dezelfde lading. De term 'verordening' is echter in de eerste plaats gebruikelijk in de politieke sfeer. Daarom, en om meer eenvormigheid in de teksten te brengen, wordt consequent gekozen voor de term 'reglement'.

Daarnaast zoekt dit ontwerp van decreet aansluiting bij of vertaalt het de bestaande, moderne regelgeving en rechtspraak:

- Dit geldt in de eerste plaats voor het Bestuursdecreet van 7 december 2018, dat overheden op de digitale snelweg zet. Onder de voorwaarden van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, kunnen fiscale berichten via elektronische weg aangeboden worden. Onder die fiscale berichten vallen aanslagbiljetten, maar ook aangiftes en bezwaarschriften en alle communicatie die hieruit voortvloeit (nieuw artikel 4, §3, tweede lid; nieuw artikel 7, §1, derde lid; nieuw artikel 9, §1, vierde lid). De overstap naar elektronische berichtgeving heeft bovendien mogelijk een impact op de termijnberekening (nieuw artikel 9, §1, derde lid).
- Verder is er de rechtspraak van het Hof van Cassatie, die verduidelijkt wanneer een belasting al dan niet ambtshalve gevestigd moet worden als de belastingplichtige zijn aangifteplicht niet naar behoren vervult. Om meer klaarheid te scheppen, wordt die rechtspraak besproken in de toelichting bij dit ontwerp van decreet. Het is duidelijk dat een zekere keuzevrijheid rust bij het lokaal of provinciaal bestuur, maar wel binnen afgelijnde grenzen (toelichting bij het nieuwe artikel 7).

Andere wijzigingen gaan over de:

- verzending van betalingsaanmaningen en de kosten die deze met zich meebrengen voor de belastingschuldige. Dit ontwerp van decreet verankert het algemeen principe dat zeker een eerste betalingsaanmaning kosteloos verstuurd moet worden naar de belastingschuldige (nieuw artikel 4, §3, tweede lid);
- mogelijkheid om binnen de gemeente ook personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in te zetten voor fiscale opdrachten. Dit is een logische aanpassing, gelet op de versoepelde personeelsinzet in de gemeente en het OCMW sedert de invoering van het decreet van 12 december 2017 over het lokaal bestuur (nieuw artikel 5, tweede lid; nieuw artikel 9, §2, tweede lid);
- mogelijkheid voor de bevoegde overheid om belastingverhogingen en administratieve boetes kwijt te schelden, als de omstandigheden dit rechtvaardigen. Dit type genaderecht bestaat sinds jaar en dag op federaal en Vlaams niveau, maar ontbrak voor de lokale en provinciale besturen (nieuwe artikelen 7 en 8);
- indexering van de administratieve boetes (nieuw artikel 8, tweede lid);
- afschaffing van administratieve boetes voor derden in de vorm van belastingen. De inkohiering van een fiscale boete is vandaag onzeker voor iemand die niet als belastingplichtige ingeschreven staat in het kohier en wordt dus opgeheven (artikel 7 van dit ontwerp van decreet);
- uitbreiding van de fiscale meldingsplicht voor notarissen bij de vervreemding of hypotheekstelling van onroerende goederen. De nieuwe regeling herstelt de vroegere dubbele meldingsplicht voor de notarissen, d.i. zowel aan de bevoegde financiële ambtenaar van de plaats waar de eerste eigenaar of de houder van het zakelijk recht gedomicilieerd is of zijn hoofdinstelling heeft, als aan de bevoegde financiële ambtenaar van de plaats waar het onroerend goed ligt (nieuw artikel 11, 2°).

C. Totstandkomingsprocedure

Op basis van de adviezen van de Vlaamse Toezichtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) en de Algemene Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA), werd een bepaling in het voorontwerp van decreet ingevoegd om een correcte, transparante en veilige verwerking van persoonsgegevens te garanderen bij de vestiging en

invordering van gemeente- en provinciebelastingen en de behandeling van bezwaren daartegen, volgens de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (nieuw artikel 11/1).

De GBA beperkte zich door de hoge werkdruk tot haar standaardadvies voor de redactie van normatieve teksten¹, de VTC drong specifiek aan op passende beschermingsmaatregelen². Het standaardadvies van de GBA ligt in de lijn van de meer uitgespitte opmerkingen van de VTC. De tekstaanpassingen die doorgevoerd werden op basis van het advies van de VTC, beantwoorden dus ook aan de standaarden van de GBA.

In het kort, menen de beide adviesinstanties dat het voorontwerp van decreet voldoende waarborgen kan bieden voor de bescherming van de persoonsgegevens als het de volgende elementen verduidelijkt:

- de correcte rechtvaardigingsgrond;
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen ;
- een concrete bewaartermijn.

De VTC wenste daarnaast dat het voorontwerp van decreet garandeert dat

- de communicatie met de betrokkenen juist en veilig verloopt;
- de instemming van betrokkenen voor de verwerking van persoonsgegevens voldoende transparant is;
- elk beroep op een verwerker veilig verloopt.

Er is rekening gehouden met elk van die aandachtspunten in artikel 11/1 van het voorontwerp van decreet. De artikelsgewijze bespreking van artikel 11/1 van het voorontwerp van decreet gaat hier meer gedetailleerd op in.

D. Bevoegdheid van het Vlaamse Gewest

De Vlaamse decreetgever ontleent zijn bevoegdheid om de regels inzake de vestiging, invordering en inning van de lokale belastingen te regelen aan artikel 6, §1, VIII, 1° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Dit artikel zegt dat "... de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de provinciale en gemeentelijke instellingen" onder de bevoegdheid van de gemeenschappen en gewesten vallen.

Deze visie komt tegemoet aan het oordeel van de Raad van State van 12 maart 2003 bij een wetsontwerp tot wijziging van artikel 10 van de wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van de provincie- en gemeentebelastingen. Door de onbevoegdheid van de federale wetgever kwam het wetsontwerp te vervallen³.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

¹ Standaardadvies Gegevensbeschermingsautoriteit nr. 65/2023 van 24 maart 2023.

² Advies Wetgeving Vlaamse Toezichtscommissie nr. 2023/138 van 12 december 2023.

³ Adv. RvS nr. 34.913/VR van 12 maart 2003 bij Wetsontwerp tot wijziging van artikel 10 van de wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van de provincie- en gemeentebelastingen, *Parl.St.* Kamer 2000-01, nr. 50-1990/3, 4-6.

Artikel 2

Dit artikel wijzigt artikel 3 van het decreet van 30 mei 2008. Het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur voerde de term 'financieel directeur' in voor de aansturende financiële ambtenaar voor de gemeente en het OCMW. Zijn bevoegdheden zijn dezelfde als die van de vroegere financieel beheerder van de gemeente en de huidige financieel beheerder van de provincie. Beiden vallen voortaan onder de gemeenschappelijke benaming 'bevoegde financiële ambtenaar'. Daarmee volgt de decreetgever de werkwijze die al toegepast werd om de politiek bevoegde organen bij de vestiging van de belasting aan te wijzen (de deputatie in de provincie en het college van burgemeester en schepenen in de gemeente vallen onder de gemeenschappelijke term 'bevoegde overheid').

Artikel 3

Dit artikel betreft een wijziging van artikel 4 van het decreet van 30 mei 2008. De tekst van artikel 4 van het decreet van 30 mei 2008 wordt herschikt, in die zin dat de opmaak en de verzending van de aanslagbiljetten afgescheiden wordt van de opmaak en uitvoerbaarverklaring van het kohier (aangepaste paragrafen 2 en 3). Dit moet in de eerste plaats de leesbaarheid van de uitgebreide tekst verhogen, maar is op zichzelf ook niet onlogisch: het gaat over andere rechtshandelingen, waarvoor verschillende personen bevoegd zijn en met een ander materieel resultaat.

De dubbele bepaling in paragraaf 7 wordt opgeheven, wegens overbodig en nodeloos verwarrend bij verwijzingen in regelgeving, rechtspraak en rechtsleer.

Inhoudelijk voegt dit ontwerp van decreet vijf wijzigingen toe:

1) Betaling van contantbelastingen (nieuwe paragraaf 1)

Dit ontwerp van decreet stelt scherp wat een contantbelasting inhoudt. Het verschil tussen kohierbelastingen en contantbelastingen houdt verband met de inningswijze. Een kohierbelasting wordt ingekohierd en aangeslagen. Een contantbelasting behoort meteen betaald te worden. In de praktijk gebeurt dat meestal giraal. Om verwarring uit te sluiten wordt de term 'contant' uit de eerste paragraaf geschrapt. In de plaats daarvan wordt vermeld dat de betaling zonder uitstel moet gebeuren. Is dat laatste niet mogelijk, dan wordt de belasting gevestigd als een kohierbelasting en volgt ze de procedurele regels van een kohierbelasting.

2) Opsomming van kohiernummers bij de uitvoerbaarverklaring van het kohier (nieuwe paragraaf 2, eerste lid)

Het college van burgemeester en schepenen en de deputatie voegen bij hun besluit tot uitvoerbaarverklaring van het kohier een bijlage met een opsomming van de betreffende kohiernummers. Zo staat onbetwistbaar vast welke inkohierungen uitvoerbaar zijn.

3) Verzending van betalingsaanmaningen (nieuwe paragraaf 3, tweede lid)

De plicht om een betalingsaanmaning te sturen vooraleer het bestuur meer vergaande 'middelen tot tenuitvoerlegging' kan aanwenden in de invorderingsprocedure, werd ingevoerd bij wet van 5 december 2001⁴. De wet verankerde daarmee een regel van behoorlijk bestuur. Die verplichte verzending van een aanmaning tot betaling, is hernomen in het Invorderingswetboek⁵. De betalingsaanmaning geldt als een

⁴ Wet van 5 december 2001 tot wijziging van artikel 298 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, BS 8 januari 2001.

⁵ Artikel 13 van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen, BS 30 april 2019.

ingebrekestelling, die nalatigheidsinteressen doet lopen en waarna de gedwongen invordering van de schuld opgestart kan worden⁶.

De verzending van de eerste betalingsaanmaning gebeurt bij gewone zending en is kosteloos voor de belastingplichtige⁷. Een lokaal bestuur kan ervoor kiezen om de belastingplichtige vervolgens nogmaals tot betaling aan te manen, eventueel met een aangetekende brief en eventueel op kosten van de belastingplichtige.

Als de belastingplichtige ervoor gekozen heeft om zijn fiscale documenten via elektronische weg te ontvangen, wordt de betalingsaanmaning uitsluitend elektronisch verzonden. Een plus van elektronische informatiestromen, is dat verzendingen geautomatiseerd kunnen verlopen, zonder extra kosten voor het bestuur en dus ook niet voor de belastingplichtige.

Merk op dat de verzending van een aangetekende betalingsaanmaning meteen de verjaring stuit, in toepassing van artikel 24 van het Invorderingswetboek. Dat belet niet dat de nieuw ingetreden verjaringstermijn na vijf jaar opnieuw gestuit wordt.

4) Elektronische aanbieding van aanslagbiljetten (nieuw artikel 4, §3, derde lid)

Deze aanpassing verwijst grotendeels naar wat al uitgewerkt is in artikel II.21 tot en met II.23/1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Het Bestuursdecreet van 7 december 2018 is zo geconcipteerd dat geen bijkomend regelgevend initiatief meer nodig is opdat de lokale en provinciale besturen hun communicatie met individuele belastingplichtigen digitaal kunnen laten verlopen. Als een gemeente of provincie de voorwaarden in artikel II.22, §2 en §3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 respecteert, kan zij haar aanslagbiljetten via elektronische weg aanbieden. Hetzelfde geldt voor andere fiscale documenten, zoals aangiftes en georganiseerde bezwaarschriften.

De digitale uitwisseling van fiscale documenten kan, zoals hierboven vermeld, slechts onder de voorwaarden in artikel II.22, §2 en §3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018:

- de gemeente of de provincie licht de belastingplichtige vooraf in over de elektronische procedure: procedurestappen, elektronische technieken en rechtsgevolgen van de elektronische uitwisseling;
- een natuurlijke persoon, niet in zijn hoedanigheid van ondernemer, moet verplicht vooraf uitdrukkelijk instemmen met de verzending van zijn aanslagbiljetten via elektronische weg (bijvoorbeeld via registratie). Die instemming is nodig omdat niet bij voorbaat verondersteld kan worden dat elke natuurlijke persoon over de nodige hardware en/of software, een elektronisch adres en de benodigde kennis beschikt om elektronische berichten te ontvangen en/of te versturen⁸. De uitdrukkelijke instemming van een natuurlijke persoon, doet veronderstellen dat het bestuur voor die persoon beschikt over betrouwbare elektronische contactgegevens;
- een natuurlijke persoon, niet in zijn hoedanigheid van ondernemer, behoudt ten alle tijde de mogelijkheid om zijn instemming voor de elektronische uitwisseling van fiscale berichten in te trekken;
- de gemeente of de provincie garandeert voor de elektronische communicatie een voldoende graad van informatieveiligheid en onweerlegbaarheid, gelijkwaardig aan

⁶ Artikelen 13, §3 en 14 van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen, *BS* 30 april 2019.

⁷ Artikelgewijze toelichting bij artikel 13 van het Wetsvoorstel tot invoering van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen, *Parl.St.* Kamer, nr. 54-3625/001, 29.

⁸ Artikelgewijze toelichting bij artikel II.22 van het Ontwerp van Bestuursdecreet, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 1656-1, 49.

die voor de uitwisseling van informatie op analoge dragers. Het bestuur maakt bekend welke maatregelen het daartoe treft.

Als de aanbidding van het aanslagbiljet elektronisch gebeurt, is het de bedoeling dat ook alle verdere correspondentie over de aanslag elektronisch verloopt. Een belastingplichtige die ermee instemt om zijn aanslagbiljet elektronisch te ontvangen, gaat vanzelf akkoord met de mogelijkheid om de heffing volledig via elektronische weg af te handelen.

Het ontwerpdecreet vermeldt uitdrukkelijk dat de eenmalige keuze van een belastingplichtige doorgetrokken kan worden naar de toekomst voor alle belastingaanslagen en correspondentie hierrond.

Een natuurlijk persoon kan zijn uitdrukkelijke akkoord intrekken, maar hij moet dat expliciet aanvragen. Het lokaal of provinciaal bestuur werkt hiervoor een procedure uit. Voor ondernemingen biedt de regelgeving geen opt-out.

Als de belastingplichtige ervoor gekozen heeft of ervoor kiest om zijn overheidsberichten te consulteren via 'my e-box' voor burgers of de 'e-box Enterprise' voor ondernemingen en het lokaal of provinciaal bestuur daar gebruik van maakt, ontvangt hij automatisch ook de berichten van het lokaal of provinciaal bestuur via 'my e-Box' of de 'e-box Enterprise'. Het beheer en de eventuele deactivatie van 'my e-box' gebeurt dan via het 'my e-box' portaal⁹.

5) Vermeldingen op het aanslagbiljet (nieuwe artikel 4, §3, vierde lid)

De verplichting voor lokale en provinciale besturen om een actuele en gecoördineerde versie van hun belastingreglementen op hun webtoepassingen ter beschikking te stellen¹⁰, doet de behoefte vervallen om een kopie of een samenvatting van het toepasselijke reglement met het aanslagformulier mee te sturen. Vandaag de dag kan het volstaan om de vindplaats van het reglement op de webtoepassing van het lokale of provinciale bestuur mee te delen.

Artikel 4

Dit artikel betreft een wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 mei 2008. De term 'aanstelling' in artikel 5 van het decreet van 30 mei 2008 moet gelezen worden als een 'machtiging' om zekere onderzoeks- en controledaden te stellen en vaststellingen te doen. Het gaat uitdrukkelijk niet over de 'aanwerving' van personeel, maar over de 'toewijzing van bepaalde bevoegdheden om bepaalde handelingen uit te voeren'. Het maakt niet uit of het gaat om statutaire dan wel contractuele personeelsleden. Hun aanstelling moet gebeuren door de bevoegde overheid, i.e. de deputatie van de provincie of het college van burgemeester en schepenen van de gemeente.

Op gemeentelijk vlak is het na de invoering van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur vanzelfsprekend dat behalve gemeentepersoneel ook OCMW-personeel in zekere gevallen aangesteld kan worden om de onderzoeks- en controledaden in artikel 5 van het decreet van 30 mei 2008 uit te voeren en om vaststellingen te doen. Het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur heeft het om efficiëntieredenen mogelijk gemaakt om diensten gemeenschappelijk te beheren en daarbij personeel gemeenschappelijk in te zetten. Die gemeenschappelijke werking wordt dan uitgewerkt in

⁹ Wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox, *BS* 15 maart 2019.

¹⁰ Artikel 1, eerste lid, 4° van het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 2018 betreffende de bekendmaking en raadpleegbaarheid van besluiten en stukken van het lokaal bestuur, betreffende de wijze waarop de reglementen en verordeningen van het lokaal bestuur worden bijgehouden in het register en betreffende de raadpleegbaarheid van de besluiten van de politiezones en hulpverleningszones, *BS* 11 mei 2018; artikel 1, 4° van het Besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2018 betreffende de bekendmaking en raadpleegbaarheid van besluiten en stukken van de provincie, *BS* 3 oktober 2018.

een beheersovereenkomst¹¹. Een mooi voorbeeld van een dienst die gemeenschappelijk beheerd kan worden, met de gemeenschappelijke inzet van personeelsleden, is een gemeentelijke dienst Wonen. Hier komen gemeentelijk beleid en OCMW-beleid elkaar tegen. Als zo'n dienst gemeenschappelijk beheerd wordt, moet het mogelijk zijn dat ook OCMW-personeel, onder de voorwaarden in het decreet van 30 mei 2008, fiscale onderzoeken voert en fiscale vaststellingen doet.

De oprichting van gemeenschappelijke diensten en functies wordt binnen de gemeente goedgekeurd door de gemeenteraad en binnen het OCMW door de raad voor maatschappelijk welzijn¹². Aan het college van burgemeester en schepenen wordt de bevoegdheid verleend om gemeenschappelijk ingezette personeelsleden te bekleden met onderzoeks-, controle- en vaststellingsbevoegdheden.

Voor dat laatste bestaat geen wettelijke of decretale procedure. Het is echter onbetwistbaar dat de aanstelling uitdrukkelijk moet gebeuren. Die vereiste wordt gematerialiseerd in een 'aanstellingsbewijs', dat de bevoegde personeelsleden op vraag moeten kunnen voorleggen (zie artikel 6, tweede lid van het decreet van 30 mei 2008). Dit is belangrijk omdat:

- het gaat over onderzoeksdaden met een mogelijke impact op iemands privacy, zoals gewaarborgd in de Grondwet¹³;
- de vaststellingen van de bevoegde personeelsleden een bijzondere bewijswaarde hebben. Ze hebben bewijskracht tot bewijs van het tegendeel door de belastingplichtige.

Artikel 5

Artikel 5 voegt louter een terminologische wijziging in in artikel 6 van het decreet van 30 mei 2008.

Artikel 6

Dit artikel betreft een vervanging van artikel 7 van het decreet van 30 mei 2008. Elke paragraaf regelt een andere fase of een ander aspect van lokale of provinciale belastingen waarvoor een aangifteplicht geldt.

1) Aangifteplicht belastingplichtige (paragraaf 1)

Aangiftebelastingen zijn belastingen die berekend worden op basis van gegevens die de belastingplichtige aanlevert. Die aanlevering moet gebeuren vóór een in het belastingreglement vermelde aangifte datum. Er is pas sprake van een laattijdige aangifte als ze ingediend wordt na de aangifte datum.

Het is onvoldoende om in het reglement een aangiftetermijn te bepalen, zoals bijvoorbeeld "dertig dagen na ontvangst van het aangifteformulier". Belastingplichtigen die geen aangifteformulier ontvingen, kunnen dan immers niet aan hun reglementaire plicht voldoen.

Als het lokaal of provinciaal bestuur de mogelijkheid aanbiedt om een belastingaangifte elektronisch in te dienen, en de belastingplichtige op dat aanbod ingaat, wordt die laatste verondersteld instemming te verlenen voor de verdere behandeling van de aangifte en de

¹¹ Artikel 196, §2 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, *BS* 15 februari 2018.

¹² Artikel 41, tweede lid, 5° en artikel 78, tweede lid, 6° van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, *BS* 15 februari 2018.

¹³ Artikelen 15, 22 en 29 van de Gecoördineerde Grondwet van 17 februari 1994, *BS* 17 februari 1994.

vestiging van de belasting via elektronische weg. Dit ligt in de lijn van artikel II.22 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018¹⁴.

Met de elektronische indiening van zijn aangifte, verleent de belastingplichtige instemming om in de toekomst volledig via elektronische weg geïnformeerd te worden over nieuwe aangifteplichten en belastingaanslagen.

2) Voorstel van aangifte (paragraaf 2)

Heel wat besturen verzenden de dag van vandaag een voorstel van aangifte naar de belastingplichtige. In het voorstel is de informatie uit vorige aangiften verwerkt. Als de belastingplichtige akkoord gaat met het voorstel, hoeft hij geen verdere stappen meer te ondernemen. Als de belastingplichtige niet akkoord gaat met het voorstel, verzoekt hij de bevoegde overheid vóór het verstrijken van de aangifte datum om een aanpassing. Als geen of geen tijdige aanpassingen gevraagd worden, wordt een gewone aanslag gevestigd op basis van het al of niet gewijzigde voorstel.

3) Ambtshalve vestiging van de belasting bij gebrek aan een juiste of volledige aangifte (paragraaf 3)

Als de belastingplichtige zijn aangifteplicht verzuimt of als de aangifte onvolledig of incorrect is, kan het lokaal of provinciaal bestuur de belasting ambtshalve vestigen. Het maakt dan gebruik van de gegevens waarover het beschikt. Dit kunnen naakte gegevens zijn of gegevens waarvan het redelijkerwijze mag uitgaan. Het is aan de belastingplichtige om de voorgelegde gegevens te weerleggen.

Over de ambtshalve vestiging bestond in de loop van de tijd veel onzekerheid. De verwarring bestond erin dat niemand exact wist hoever de keuzevrijheid van het lokaal of provinciaal bestuur reikte om een belasting al of niet ambtshalve te vestigen. De rechtspraak heeft daarin knopen doorgehakt¹⁵. Het is duidelijk dat een ambtshalve vestiging slechts verplicht is als het bestuur in geen geval over een correcte aangifte beschikt. Wordt een juiste en volledige aangifte (of een verbetering van de oorspronkelijke aangifte) buiten de voorziene termijn ingediend, behoudt het bestuur de mogelijkheid om een gewone aanslag te vestigen. De ambtshalve vestiging, met zijn uitgebreide voorafgaande procedure, verliest immers zijn nut als de bevoegde overheid louter de gegevens uit de laattijdige aangifte overneemt. De uitgebreide procedure die aan een ambtshalve vestiging voorafgaat, is per slot van rekening slechts bedoeld om de rechten van de verdediging van de belastingplichtige te vrijwaren, en in dat geval worden die niet geschonden¹⁶.

De beslissing om de belasting ambtshalve te vestigen, zal voor de bevoegde overheid afhangen van de 'noodwendigheden van het geval'¹⁷. De vestiging van een gewone aanslag na overschrijding van de aangifte datum, blijft bijvoorbeeld maar mogelijk zolang de decretale termijn voor inkohiering openstaat, m.a.w. tot uiterlijk 30 juni van het jaar volgend op het aanslagjaar (zie het nieuwe artikel 4, §2, eerste lid). Voor een ambtshalve vestiging beschikt de bevoegde overheid over meer tijd. Ze kan de belasting nog inkohieren tot drie jaar na 1 januari van het aanslagjaar, of vijf jaar als er sprake is van fraude door

¹⁴ “Voor procedures waarvoor het initiatief bij burgers of externe overheden ligt, wordt indien zij bij het starten van een procedure er zelf voor kiezen gebruik te maken van uitwisseling van berichten via elektronische weg dit begrepen als een uitdrukkelijke toestemming. Als een burger er bijvoorbeeld voor kiest om een aanvraag, beroep of klacht via e-mail in te dienen, dan gaat hij/zij dus akkoord met het feit dat de volledige afhandeling van de procedure via elektronische weg zal verlopen”. Artikelgewijze toelichting bij artikel II.22 van het Ontwerp van Bestuursdecreet, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 1656-1, 49.

¹⁵ Cass. 19 januari 2007, nr. F.05.0095.N; Cass. 11 maart 2010, nr. F.09.0069.N; Cass. 15 oktober 2010, nr. F.09.0148.N; Cass. 27 januari 2011, nr. F.09.0154.F; Cass. 16 juni 2016, nr. F.14.0218.N.

¹⁶ Cass. 19 januari 2007, nr. F.05.0095.N; Cass. 11 maart 2010, nr. F.09.0069.N.

¹⁷ Ontwerp van decreet betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, *Parl.St.* Vl.Parl. 2007-08, nr. 1585/1, 6.

de belastingplichtige. Tijdens die verlengde inkohieringstermijn, moet een uitgebreide procedure doorlopen zijn die de belastingplichtige in staat stelt om tegen de ambtshalve aanslag te reageren (paragraaf 3, tweede tot en met vierde lid).

De individuele beslissing om bij een laattijdige aangifte nog gebruik te maken van de gewone aanslagprocedure of de belasting ambtshalve te vestigen, ligt bij de bevoegde overheid¹⁸. Van die beslissing en haar verantwoording moet in ieder geval een weerslag bestaan, maar alleen de beslissing om de belasting ambtshalve te vestigen, moet formeel gemotiveerd worden ten aanzien van de belastingplichtige. De kennisgeving over het voornemen om de belasting ambtshalve te vestigen, kan opgedragen worden aan een bevoegd personeelslid (paragraaf 3, tweede lid).

Deze kennisgeving moet aangetekend gebeuren, d.w.z. met voldoende zekerheid over het tijdstip van verzending en ontvangst van het bericht. De ontvangst van een elektronisch bericht wordt volgens het burgerlijk wetboek redelijkerwijze verondersteld als de bestemming vooraf ingestemd heeft met het gebruik door de verzender van een elektronisch adres of van een ander elektronisch communicatiemiddel¹⁹. De instemming van de bestemming in het kader van artikel II.22, §2, 2° van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, komt hieraan tegemoet. Als ook voldoende zekerheid bestaat over het tijdstip van de elektronische verzending, kan het elektronisch bericht gelden als aangetekend.

4) Belastingverhoging bij de ambtshalve vestiging van een belasting (paragraaf 4)

Het belastingreglement kan een belastingverhoging koppelen aan de ambtshalve aanslag. Dit is een administratieve sanctie, die ter kennis gebracht moet worden van en die gemotiveerd moet worden ten aanzien van de belastingplichtige. De lokale en provinciale besturen zijn hiertoe verplicht op basis van artikel 109 van de Wet van 4 augustus 1986 houdende fiscale bepalingen. De nieuwe alinea in dit ontwerp van decreet verbijzondert dat de belastingverhoging en zijn motivering aan de belastingplichtige ter kennis gebracht worden in het bericht van ambtshalve aanslag. De belastingplichtige kan de belastingverhoging betwisten samen met en op dezelfde manier als de belasting zelf.

De verhoging wordt samen met het recht ingekohierd, op hetzelfde kohierartikel. Voor de transparantie is het aangewezen om het recht en de verhoging in een afzonderlijk vak in te schrijven in het kohier.

Ook boekhoudkundig wordt de verhoging samen met het recht verwerkt. Verwijn- en moratoriuminteressen moeten in voorkomend geval eveneens op de verhoging toegepast worden.

Nieuw is de mogelijkheid voor de bevoegde overheid om de toegepaste belastingverhoging kwijt te schelden. Daartoe maakt de decreetgever artikel 9 van het Regentsbesluit van 18 maart 1831 van overeenkomstige toepassing op de lokale en provinciale besturen²⁰.

Een verzoek tot kwijtschelding van de belastingverhoging is niet hetzelfde als een bezwaar tegen de belastingverhoging met toepassing van artikel 9. In het tweede geval bekijkt de bevoegde overheid objectief of de belastingverhoging terecht aangerekend werd volgens de regels van het belastingreglement. Het eerste geval betreft een gunstmaatregel, die de tenuitvoerlegging van de sanctie opheft zonder aan het principe van de sanctie zelf te tornen. Op die manier kan de belastingheffende overheid rekening houden met verzachtende omstandigheden, sociale factoren of onverwachte commerciële tegenslagen. Die kunnen verantwoorden dat de wet niet strikt toegepast wordt op een

¹⁸ *Parl.St.* VI.Parl. 2007-2008, nr. 1585/1, 6; Cass. 11 maart 2010, nr. F 09.0069.N.

¹⁹ Artikel 1.5, derde lid van het Nieuw Burgerlijk Wetboek, *BS* 1 juli 2022.

²⁰ Regentsbesluit van 18 maart 1831 (Organiek besluit van het bestuur van 's lands middelen), *BS* 18 maart 1831.

belastingplichtige die volledig te goeder trouw was. Hetzelfde geldt als de sanctie buitenproportionele gevolgen zou hebben (bijvoorbeeld een onvermijdelijk faillissement).

Precies omdat de beslissing tot kwijtschelding een afwijking van de wet impliceert, wordt die bevoegdheid voorbehouden aan een politiek orgaan, dat hiervoor ook de politieke verantwoordelijkheid draagt²¹. Omdat de beslissing tot kwijtschelding geen essentieel politiek-beleidsmatig karakter draagt, is ze in het Regentsbesluit van 18 maart 1831 opgedragen aan het uitvoerende politieke orgaan. Die overeenkomstige bevoegdheidstoewijzing aan de deputatie in de provincie en het college van burgemeester en schepenen in de gemeente, ligt volledig in de lijn van het decreet van 30 mei 2008.

De kwijtschelding van een belastingverhoging is een discretionaire beslissing, wat echter niet wil zeggen dat het bevoegde politieke orgaan willekeurig kan optreden of dat het niet gebonden is door het wettigheidsbeginsel en de beginselen van behoorlijk bestuur. Het feit dat het gaat om een discretionaire bevoegdheid, maakt de motivering van de beslissing nog zo belangrijk. De beslissing moet adequaat de juridische en de feitelijke overwegingen vermelden waarop ze steunt en voldoen aan de motiveringsvereisten van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen²².

Tegen een weigering om een belastingverhoging of fiscale boete kwijt te schelden, kan beroep aangetekend worden bij de Raad van State. Die is bevoegd om te oordelen of de beslissing van het bevoegde politieke orgaan de regels of beginselen van het recht niet schendt²³.

Artikel 7

Dit artikel vervangt artikel 8 van het decreet van 30 mei 2008. De wijzigingen aan artikel 8 zijn grotendeels gelijklopend met de bepalingen die eerder ingevoerd werden voor belastingverhogingen. Dit geldt voor de manier van vestigen en invorderen, de kennisgeving en de motivering van de administratieve geldboete en de mogelijkheid tot kwijtschelding van de geldboete.

Een vast bedrag opnemen in de regelgeving, brengt het risico mee dat de vermelde reële waarde na verloop van tijd niet langer beantwoordt aan de bedoeling van de regelgever. Om die reden wordt het bedrag van de maximale administratieve geldboete gekoppeld aan het algemeen indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk. Het bedrag van 500 euro wordt op 1 januari van elk jaar geïndexeerd met behulp van de coëfficiënt die verkregen wordt door de consumptieprijsindex voor de maand november van het jaar voorafgaand aan het aanslagjaar te delen door de consumptieprijsindex voor de maand november van het jaar van inwerkingtreding van dit ontwerp van decreet.

De belangrijkste wijziging ligt echter in de toevoeging van de woorden 'aan de belastingplichtige' in het eerste lid. De oude tekst van het decreet van 30 mei 2008 laat toe dat ook aan derden die de bepalingen van het decreet van 30 mei 2008 of het belastingreglement schenden een administratieve boete opgelegd wordt, waarna die boete ingekohierd wordt op naam van de derde en ingevorderd wordt als een kohierbelasting.

Een strafmaatregel kan echter niet (autonoom) verpakt worden als een belasting. De Afdeling Wetgeving van de Raad van State maakte in 2007 al een voorbehoud bij deze

²¹ Er wordt op lokaal niveau niet voorzien in een delegatie naar de administratie, zoals op andere overheidsniveaus: zie artikel 3.18.0.0.16 van het Decreet houdende de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, *BS* 23 december 2013; artikel 5 van de Wet van 29 maart 2018 tot uitbreiding van de opdrachten en versterking van de rol van de fiscale bemiddelingsdienst, *BS* 13 april 2018.

²² Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, *BS* 12 september 1991.

²³ *RvS* 4 mei 1998, nr. 73.383; *RvS* 13 oktober 2008, nr. 187.001 (Vuzdugan).

'onduidelijkheid' in de toelichting bij het decreet van 30 mei 2008²⁴. Aan het advies van de Raad van State om het ontwerp van decreet van 30 mei 2008 op dat punt aan te passen, werd voorbij gegaan, en later volgde nog de invoering van een bezwaarmogelijkheid voor de derde aan wie de administratieve boete opgelegd werd²⁵. Die bezwaarmogelijkheid wordt eveneens geschrapt (zie toelichting bij artikel 8).

De gemeenten en provincies kunnen nu geen derden meer beboeten, maar kunnen nog wel terugvallen op:

- artikel 381 van het WIB92, dat het mogelijk maakt om via gerechtelijke tussenkomst een dwangsom op te leggen aan de belastingplichtige of de derde die de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden van de belastingadministratie belemmert;
- de artikelen 1383 en volgende van het BW (later boek 6 van het nieuwe BW), dat de buitencontractuele aansprakelijkheid regelt, op basis waarvan iemand een schadevergoeding kan vorderen²⁶.

Artikel 8

Dit artikel wijzigt artikel 9 van het decreet van 30 mei 2008. De wijzigingen aan artikel 9 van het decreet van 30 mei 2008 hebben te maken met de mogelijke impact van communicatie via elektronische weg op de bezwaaruitoefening, de toekenning van onderzoeksbevoegdheden aan personeelsleden en de beperkingen van fiscale boetes.

1) Communicatie via elektronische weg

De indiening van een fiscaal bezwaarschrift bij de gemeente of provincie is vergemakkelijkt sinds de invoering van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Een bestuur dat de mogelijkheden in het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wil benutten, moet voldoen aan de gestelde eisen en moet de vereiste garanties kunnen bieden.

De elektronische uitwisseling van berichten verloopt niet alleen eenvoudiger, maar onder voorwaarden ook gegarandeerd sneller, waardoor de termijnberekening kan verschuiven. Binnen de bezwaarprocedure is dit belangrijk voor de tijdige indiening van een bezwaar tegen de aanslag, een belastingverhoging of een administratieve boete. De belastingplichtige moet zijn bezwaarschrift indienen binnen een termijn van drie maanden, te rekenen vanaf de dag dat hij redelijkerwijze zijn aanslagbiljet ontvangen heeft. Een belastingaanslag wordt principieel als ontvangen geacht op de derde werkdag na de verzending van het aanslagbiljet. Als het bestuur en de belastingplichtige echter gebruik maken van hetzelfde elektronisch informatiesysteem, vangt de termijn voor de indiening van een bezwaar aan op dezelfde dag als waarop de aanslag door de overheid aangeboden werd²⁷.

In overeenstemming met het Bestuursdecreet van 7 december 2018 impliceert het initiatief van de belastingschuldige om het bezwaarschrift elektronisch in te dienen, instemming om verdere berichten in het kader van de bezwaarprocedure elektronisch uit te wisselen.

Aan de verplichting om de beslissing van de bevoegde overheid aangetekend te betekenen aan de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger, is voldaan als voldoende zekerheid bestaat over het tijdstip van verzending en ontvangst van het bericht. De ontvangst van

²⁴ Advies van de Raad van State nr. 43.776/VR van 11 december 2007, Randnummer 14, in: *Parl.St.* VI.Parl. 2007-2008, Ontwerp van decreet betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, nr. 1585/1, 31-32.

²⁵ Decreet van 28 mei 2010 houdende diverse wijzigingen van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, *BS* 24 juni 2010.

²⁶ *Cass.* 17 december 2015, nr. C.13.0194.N: "De Staat, administratie der directe belastingen, heeft zoals iedere benadeelde het recht om een burgerlijke rechtsvordering in te stellen voor schade waarvoor de belastingwetgeving niet in een eigen mogelijkheid tot herstel voorziet".

²⁷ Artikel II.23, tweede lid van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, *BS* 19 december 2018.

een elektronisch bericht wordt volgens het burgerlijk wetboek redelijkerwijze verondersteld als de bestemming vooraf ingestemd heeft met het gebruik door de verzender van een elektronisch adres of van een ander elektronisch communicatiemiddel²⁸. De instemming van de bestemming in het kader van artikel II.22, §2, 2° van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, komt hieraan tegemoet. Als ook voldoende zekerheid bestaat over het tijdstip van de elektronische verzending, kan het elektronisch bericht gelden als aangetekend.

2) Onderzoeksbevoegdheden gemeentelijk en provinciaal personeel

De bevoegde personeelsleden krijgen dezelfde onderzoeks- en vaststellingsbevoegdheden als het personeel in artikel 5 van het decreet van 30 mei 2008 en kunnen onder andere het verhoor van de belastingschuldige of diens vertegenwoordiger afnemen. Parallel met artikel 5 van het decreet van 30 mei 2008, kan het fiscale onderzoek na een bezwaarschrift in de gemeente ook gevoerd worden door personeel van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn. Ook hier moet de gemeenschappelijke inzet van personeel door de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn geregeld zijn in een beheersovereenkomst²⁹. Het college van burgemeester en schepenen krijgt de bevoegdheid om de bevoegde personeelsleden aan te wijzen.

3) Bezwaar derden tegen administratieve boete

Artikel 9, §6, van het decreet van 30 mei 2008 werd ingevoerd bij voorstel van decreet, met de bedoeling een aantal onzorgvuldigheden in het decreet van 30 mei 2008 weg te werken. Dat kon gaan om feitelijke vergetelheden of zaken die interpretatiemoeilijkheden opleverden. De indieners van het voorstel wilden met de ingevoerde §6 aansluiten bij de oorspronkelijke bedoeling van de decreetgever om ook medewerking aan fiscale onderzoeken van derden af te dwingen met een administratieve sanctie³⁰.

Zo'n administratieve sanctie kan effectief aan de belastingplichtige opgelegd worden en dan gevestigd en ingevorderd worden als een accessorium van de hem opgelegde belasting. Maar voor de niet-belastingplichtige derde is dat niet mogelijk (zie ook de toelichting bij artikel 7). In dat geval is het ook niet nodig of wenselijk om in een bezwaarprocedure voor de betrokken derde te voorzien. Deze paragraaf wordt geschrapt.

Artikel 9

Dit artikel betreft een wijziging van artikel 11 van het decreet van 30 mei 2008. De fiscale meldingsplicht van een notaris bij de overdracht van onroerende goederen, geldt vandaag alleen ten aanzien van de bevoegde financiële ambtenaren van de gemeente en de provincie waar de eigenaar of de houder van het zakelijk recht gedomicilieerd is of zijn hoofdinstelling heeft. De lokale besturen ervaren dit als een stap achteruit ten opzichte van vroeger:

- Tot inkomstenjaar 2018 moest de notaris of de in artikel 40 van het Invorderingswetboek bedoelde persoon zowel een bericht uitsturen naar de gemeente en provincie waar de verkoper woonde als naar de gemeente en provincie waar het onroerend goed gelegen was³¹.
- Vanaf het inkomstenjaar 2019 veranderde de procedure³². Sindsdien moet de notaris of de in artikel 40 van het Invorderingswetboek bedoelde persoon alleen nog de

²⁸ Artikel 1.5, derde lid van het Nieuw Burgerlijk Wetboek, *BS* 1 juli 2022.

²⁹ Artikel 196, §2 juncto artikelen 41, tweede lid, 5° en 78, tweede lid, 6° van het Decreet over het Lokaal Bestuur van 22 december 2017, *BS* 15 februari 2018.

³⁰ Decreet van 28 mei 2010 houdende diverse wijzigingen van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, *BS* 24 juni 2010.

³¹ Artikel 433 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, vóór de inwerkingtreding van de Wet van 11 februari 2019 houdende fiscale, fraudebestrijdende, financiële alsook diverse bepalingen (zie voetnoot 23).

³² Artikel 43 van de Wet van 11 februari 2019 houdende fiscale, fraudebestrijdende, financiële alsook diverse bepalingen, *BS* 22 maart 2019.

bevoegde financiële ambtenaren berichten van de plaats waar de eigenaar van of de zakelijk gerechtigde op het onroerend goed woont.

Met dit ontwerp van decreet wordt de werkwijze van vroeger hersteld.

Artikel 10

Dit artikel voegt een nieuw artikel 11/1 in. Dat biedt een decretaal kader voor de verwerking van persoonsgegevens bij de vestiging en invordering van gemeente- en provinciebelastingen en de behandeling van bezwaren daartegen, volgens de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming³³.

De invoeging van het artikel 11/1 komt tegemoet aan het advies van de Vlaamse Toezichtscommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) en het standaardadvies voor de redactie van normatieve teksten van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA)³⁴.

Artikel 11/1 omschrijft:

- de verwerkingsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens (paragraaf 2)
- het doel van de verwerking (paragraaf 5)
- de verwerkingsverantwoordelijken (paragraaf 3)
- de betrokkenen (paragraaf 4)
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens (paragraaf 6)
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt (paragraaf 7)
- de bewaartermijn van de persoonsgegevens (paragraaf 8).

Het is duidelijk dat de gemeenten en de provincies optreden als verwerkingsverantwoordelijken. In welbepaalde gevallen kan de gemeente of de provincie de invordering van haar belasting toewijzen aan een intercommunale, en het kan voorvallen dat ze voor de invordering van haar belastingen persoonsgegevens overmaakt aan een derde, zoals een gerechtsdeurwaarder of een notaris bij een fiscale notificatie.

Het voorontwerp van decreet duidt de betrokkenen aan van wie persoonsgegevens verwerkt worden en de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens. Alle types of categorieën van gegevens die iemand kunnen identificeren binnen de gemeente of de provincie, verdienen een voldoende beschermingsniveau.

Op de vraag van de VTC om het belastbaar feit te specificeren, kan het voorontwerp van decreet niet ingaan. Het decreet van 30 mei 2008 is een proceduredecreet, dat slechts een kader biedt aan de gemeenten en de provincies. Gegevens over de belastingschuld, dat wil zeggen het belastbaar feit en het belastingbedrag dat daaruit voortvloeit, worden in artikel 11/1 wel erkend als persoonsgegevens, waarvoor de gemeente en de provincie als verwerkingsverantwoordelijken een veilige verwerking moeten garanderen.

Ook de aanbeveling van de VTC om maximale bewaartermijnen in het decreet van 30 mei 2008 in te schrijven, is niet gevolgd. Voor de bewaartermijn van de persoonsgegevens, verwijst artikel 11/1 naar de regeling die geldt met toepassing van artikel III.87 van het Bestuursdecreet. De vermelde bepaling in het Bestuursdecreet is een procedurebepaling,

³³ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming AVG)

³⁴ Advies Wetgeving Vlaamse Toezichtscommissie nr. 2023/138 van 12 december 2023; Standaardadvies Gegevensbeschermingsautoriteit nr. 65/2023 van 24 maart 2023.

op basis waarvan een geautoriseerde selectiecommissie selectieregels voor de bewaring van specifieke gegevens en documenten opstelt. Op die manier worden binnen het Vlaamse bestuurslandschap op een uniforme manier bewaarregels bepaald, rekening houdend met:

- de doeleinden van de bewaring;
- de aanduiding van de waarde voor het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden.

Hoewel de AVG in principe duidelijk en dwingend genoeg is en het Bestuursdecreet en de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet sterk de nadruk leggen op een transparante en veilige verwerking van persoonsgegevens, voorziet het voorontwerp van decreet in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om bijkomende normen voor een veilige en transparante verwerking van persoonsgegevens op te leggen.

Artikel 11

Artikel 11 voert een overgangsregeling in. De verplichtingen van de notaris in artikel 9 zijn pas van toepassing op akten die vanaf *[2 maanden na de inwerkingtreding van het decreet]* verleden worden. Door te voorzien in een overgangstermijn kunnen de notarissen zonder moeilijkheden aan hun decretale plicht voldoen. Vóór de overgangstermijn van twee maanden kan het voorvallen dat een akte verleden is zonder dat hiervan bericht gegeven is aan de gemeente en provincie van de ligging van het onroerend goed.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Gwendolyn RUTTEN